

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 " "
 Vidéken: negyedévre . . . 5 " "
 Egészévre 20 " "

László József
 laptulajdonos.

Harsányi Sándor
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon : 275
 Kéziratok nem adnak vissza.

Debreczen és Transvaal.

Debreczen, június 11.

Alig néhány napja, hogy az angol-bur béke megkötött és a világ-kereskedelmet már élénken foglalkoztatja a kérdés, miként lehetne a most megnyitott busás jövedelemmel kecsegtető piacot megszerezni.

Mert az kétségtelen, hogy az éveken át tartott háboru óriási szükségleteket teremtett — különösen iparcikkokban. Egyrésztől azáltal, hogy a háboru ideje alatt a fogyasztás sokszoros volt s ami nem rendes fogyasztás utján, az másként pusztult el, másrésztől pedig azáltal, hogy a háboru minden munkáskezet a harcztéren foglalkoztatót és így a burok mítsem állíthatak elő, de bevétel sem lehetett, hiszen a háboru ezt teljesen kizárta.

De az is kétségtelen, hogy ez a nagy szükséglet csak kívülről nyerhet kielégítést, a mennyiben a véres háboru alatt nemcsak az iparcikkek, s ipartelepek semmisültek meg, hanem az iparosoknak jó része is.

Ezáltal az iparnak s különösen a gyáriparnak új tere, olyan piacza nyílt meg Dél-Afrikában, amely a dicsőségen kívül szép hasznot is ígér.

Nem csoda tehát, ha angolok, németek, francziák, osztrákok már el is küldötték ügynökeiket, a kereskedelem utászait, hogy a maguk számára egyengessék a most még uratlan területhez vezető utakat, résztvegyenek a versenyben.

Am valóságos csudaszámba megy, hogy mi magyarok is tudomást vettünk e dolgokról, nagyobb csuda, hogy még idején vettünk tudomást róla és legnagyobb csuda, hogy nemcsak tudomást veszünk róla, hanem akadnak olyan magyar iparosok és gyárosok, akik elég bátorság, képzettség és ügyességgel is bírnak ahhoz, hogy megtegyék a kísérletet: vajjon nem lehetne-e a zsiros koczknak egy szilánkoeskáját a magyar ipar számára megszerezni.

Ez a csuda megtörtént és nem is Budapesten, hanem Debreczenben látott napvilágot. Amennyiben meg-

alakult a gyáriparosok országos szövetkezetének debreczeni fiókja, tudomásunkkal hazánkban az első, amely e tárgygyalkomolyan foglalkozott, sőt a cselekvés terére lépett. Debreczenből akarnak Dél-Afrikába iparcikkeket szállítani. Értsétek jól meg, nem lovakat, nem paprikát, nemis kerti vinkót, hanem valóságos iparcikkeket. Nem neveltséges ez? Istennek hála nem!

Ha sokan mosolyogni is fognak fölötte, ez onnan lesz, mert valószínűleg kevesen tudják, hogy Debreczenből már régen szállítanak lisztet, kefeárukat, koporsókat, szalmakalapot a nyugoti művelt államokba, a messze Déltre és Keletre, nemcsak vasuton, hanem hajón is. És ugy lehet, hogy Konsztantinápolyban előnyösebben ösmérik két elsőrangú kefe-, Egyiptomban érczkoporsó-gyárunkat, Dél-Azsiában a nánási kalapokat, mint magában a kálvinista Rómában.

Tegnapelőtt este tartotta meg a gyáros szövetség fiókja lovag Máyer Emil gözmalmi igazgató meghívására a Debreczeni Kereskedelmi Csarnok helyiségében az értekezletet.

Ez értekezleten megjelentek Máyer Emil elnökön kívül, aki az István gözmalmost képviselte, Gebauer Károly érczkoporsó-gyáros, Halász János a Halász János és társa szövögyár, Falk Armin a Falk A. és Társa kafeagyár, Szántó Győző, a Stern József és testvére kefeagyár és Vidoni József a Vidoni testvérek szalámi-gyára képviseletében. Egyenkint neveztük meg őket, megérdemlik, hogy szélesebb körökben is tudomást vegyenek róluk abban az időben, amikor oly szívesen szokás és divatos is mondani, hogy mit is beszélünk magyar gyáros, magyar kereskedő osztályról, mikor nincsenek is iparosaink, nincsenek is a kor színvonalán álló kereskedőink, csak kézműveseink vannak és szatócsaink.

Tessenek a megnevezett gyártelepek bármelyikét megtekinteni és tessék azután állítani, hogy nincsenek versenyképes gyárosaink (készítményeik legnagyobb részét a külföldre értékesítik) és tetszett volna a szerda esti értekezleten

megjelenni és azután állítani, hogy kereskedőink szakképzettség és széles látkör tekintetében nem állanak a kor színvonalán.

A felvetett kérdést az értekezlet minden oldaláról a legalaposabban megvitatta és egyhangulag hozzájárult ahhoz az indítványhoz, hogy a debreczeni fiók minden tőle telhetőt elkövet arra nézve, miszerint a burok földjén a versenyképes magyar s különösen debreczeni iparcikkoknak a piac megnyeressék.

Az értekezlet megbizta elnökét, hogy megkeresést intézzen a Gyárosok országos szövetkezetéhez, a melyben az értekezlet lefolyásáról szóló jelentés mellett a Gyárosok országos szövetségét felkeressék, hogy az ügyet magáévá tegye s különösen a kormánynál a legsürgősebben járjon közben, hogy

a) az átmeneti fuvartételek a Transvaalba irányított ipartermékekre nézve a lehető legminimálisabban szállitassanak le, ugy a Hamburg, mint a Fiuménak menő utirányokban,

b) az állami szubvencziót élvező Adria tengerhajózási társulat külön hajójáratokat rendszeresítsen Fiume és Dél-Afrika között és

c) kormány kirendeltségek sietve kereskedelmi képviseletet létesítsenek Transvaal legfőbb kereskedelmi góczpontjaiban.

Bármilyen legyen is eredménye gyárosaink föllépésének, mi üdvözljük őket és köszönetet mondunk nekik a magyar ipar és a magyar kereskedelem nevében.

Ha törekvéseiket a várt siker nem is koronázza, ha az ügy egyik vagy másik helyen meg is feneklenék (amint hogy az már nálunk így szokott lenni) azt az eredményt már is elérték, hogy megmutatták, hogy Debreczenben ebben a tősgyökeres magyar városban is vannak iparosok és vannak kereskedők, akik sem versenyképeség, sem szakképzettség, sem látkör tekintetében nem állnak a fővárosiaknak mögötte, akik ha terük nyílik, tudnak is és akarnak is cselekedni.

És ezzel a vidéki iparnak s kereskedelemnek már is nagy szolgálatot tettek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 11.

Egész sereg interpellációs válasz volt a mai ülés napirendjére kitűzve. Széll Kálmán miniszterelnök nem kevesebb, mint 11. interpellációra válaszolt. Előzőleg azonban hosszabb vita indult meg a Rátkay és Kubik mentelmi joga és a kérvények tárgyalása ügyében s ez erősen meghosszabbította az ülést.

A miniszterelnök válasza közül a legérdekesebb volt az olasz borvámklauzula tárgyában adott válasza, melyben Körber minapi indiszkréziójára czélozva hangsúlyozva jelentette ki, hogy semmi internacionális ügyben sem lesz indiszkrét. Az egész jobboldal zajosan megtapsolta e gyorsan megértett finom czélzást.

A folyosón Forgách Antal gróf ügyéről beszéltek, de az ülés végéig az ügyet a kaszinó nem intézte el.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Plósz Sándor, Darányi Ignác és Lukács László.

Elnök bemutatja a kérvényeket.

Papp Géza beterjeszti a Temesbéga szabályozásról szóló bizottsági jelentést.

Münnich Aurél előadó beterjeszti a népfelkelők számára rendelendő fegyverekről szóló bizottsági jelentést.

Kubik és Rátkay mentelmi ügye.

Maróthy László előadó a mentelmi bizottság nevében javasolja, mondja ki a ház, hogy Kubik és Rátkay mentelmi jogait, azért, mert őket a delegációba be nem bocsátották, meg nem sértették. (Zajos ellenmondás a szelbalon.)

Olay Lajos külön véleményt jelentett be a bizottságban és ezt most élő szóval adja elő. Ő igenis megsértve látja Kubik és Rátkay mentelmi jogait. Határozati javaslatot terjeszt be az iránt, hogy mondja ki a ház, hogy Rátkay és Kubik mentelmi jogait a delegáció elnöke és háznagya megsértették.

Széll Kálmán miniszterelnök ismétli a minap már ismertetett álláspontját, hogy a delegáció maga választja meg ügyrendjét és a képviselők mentelmi jogát nem sértették meg, mert a 34 éves gyakorlat alatt a delegáció albizottságai sohasem voltak nyilvánosak.

Pichler azt vitatja, hogy Szapáry és Wodiáner megsértették Kubik és Rátkay mentelmi jogait.

Széll Kálmán miniszterelnök az ellenkezőt vitatja.

Bakonyi Samu bizonygatja, hogy a főrendiház és a képviselőház szabályai a nyilvánosság tekintetében azonosak.

Széll Kálmán miniszterelnök ezt mellékesnek tartja, a fő az, hogy a delegációnak külön ügyrendje van.

Madarász József Olay javaslatát pártolja. A ház elfogadta a mentelmi bizottság javaslatát és elvetette Olay hat javaslatát.

Elnök jelenti, hogy holnap a pénzügyi, kereskedelmi és földművelési miniszterek válaszolnak az interpellációkra.

Következtek az interpelláció válaszok.

Széll Kálmán miniszterelnök a nyitramegyei hatóságok jelentéséből bizonyítja, hogy Rakovszky tulozta az ottani állapotokat s az illető főszolgabíró a törvény alapján járt el.

Rakovszky István nem veszi tudomásul a választ, mert a nyitramegyei akták hazudnak. (Mozgás.)

A ház a választ tudomásul vette.

A Zengerájok.

Széll Kálmán miniszterelnök Rákosi Viktornek a budapesti német énekes kávéházak megszüntetése tárgyában hozzá intézett interpellációra kijelenti, hogy ő is méltányolja az óhajtatást, maga

sem barátja az efajta előadásoknak, és helyesli, ha művészi és erkölcsi szempontból mielőbb kivesszük e Zengerájok. Az utóbbi időben azonban pusztulnak is. 1900-ban 11 orfeum, 14 dalsarnok és 14 énekeskávéház volt, ma csak 3 orfeum, 4 dalsarnok és 7 énekeskávéház van, tehát 30 helyett csak 14. Ezekben sem minden idegen az előadás, hanem több teljesen magyar, a többiben pedig fele német, fele magyar. Kéri választát tudomásul venni. (Élénk helyeslés.)

Rákosi Viktor megnyugvással veszi tudomásul a választ.

A választ tudomásul vették.

Az olasz borvám.

Széll Kálmán miniszterelnök Szederkényinek az olasz kereskedelmi szerződés meghosszabbítása tárgyában beterjesztett interpellációra azt feleli, hogy az olasz borvám klauzulát megszüntetőnek tartja, (általános helyeslés) Még nemcsak a magyar, de az olasz börtormelés érdekében is. A politikai szövetség nem zárja ki, hogy az ország gazdasági érdekei is kielégítenek. (Élénk tetszés.) Hogy fog ez megtörténni, arról nem beszél mert internacionális ügyekben semmiféle népszerűségi szempont sem taps, sem tetszés nem fogja elragadtatni őt arra, hogy indiszkrét legyen. (zajos taps jobbról.)

A választ tudomásul vették.

A Kossuth-szobor.

Széll Kálmán miniszterelnök Lengyel Zoltánnak a budapesti Kossuth-szobor tárgyában beterjesztett interpellációjára azt feleli, hogy a felhívásban benne volt, hogy a szoborral együtt maozoleumot is építenek. A szobor felállítása elé semmi akadályt sem gördítenek s az fel lesz állítva.

A ház a feleletet tudomásul vette.

A szabadságharciszobor.

Széll Kálmán miniszterelnök Nessinek a Budapesten felállítandó szabadságharciszobor tárgyában beadott interpellációjára kijelenti, hogy a szoborra 580,000 korona gyűlt össze, pályázatot hirdettek, de az eredménytelen maradt. Felhívta a

A „Szabadság” tárczája.

Csevegők.

Irta: Forinyák Gyuláné.

Sokan csak azért beszélnek, hogy beszélhessenek, a nélkül, hogy megfontolnák: témájuk érdekes-e egyáltalán. Ezek azok a banális fecsegők, kiknek bőbeszédűségük dacára, soha sincs semmi mondanivalójuk s a kiket örömmel látunk — távozni. Mások meg mindig csak magukról és hozzátartozóikról beszélnek; ezek azok az emberek, kik önmagukat tartják a világ központjának, — a mi rendszerint lehangolja hallgatóságukat. Hogyne, ezek is szeretnének már szóhoz jutni. Ismét másoknak meg az a szokásuk, hogy örökké kérdeznek, valóságos kérdőjelle alakult szemöldökkel és ajkvágással. . . . A beszélgetésnek eme módjait nem nevezhetjük csevegésnek.

A ki szépen akar csevegni, az vilámgyors fölfogással kell hogy bírjon; hogy rögtön felelhessen. Nem hosszú lére eresztve, áradó szavakkal, hanem rövid ütemben, világosan, némiképpen csiszolt kifejezésekkel, finom modorban, a helyes modulációkkal, választékos szavakban és iskolázott beszélő hangon. Ment nemcsak az a fontos, hogy miről, de az is, hogyan beszélünk!

A csevegést s a csevegés hangnemét, a gyakorlat adja meg, bár ez természeti adomány s nem igen tanulható meg. A ki sablonos, kész klisé-frázisokkal, közszájon forgó szellemeskedésekkel mulattat, az nem csevegi, csak recitálja a százszor hallottakat. A csevegésnek eredetinek kell lennie és közvetlennek. A kellemes csevegéshez igen finom tapintat is kell, mely sohasem sért s minden vesztélyes szírtet és ösvényt elkerül a társalgás vizein; s műveltség, a szív és ész műveltsége szükségeltetik hozzá.

Világfájdalmas, elkeseredett emberek, vagy megrögzött feleselők és folyton ellentmondók sohasem csevegnek, csak disputálnak és czivakodnak. Igazán csevegni csak szeretetreméltóak, udvariasak és jól neveltek képesek.

Van egy európai nyelv, mely egy bizonyos körből származik s a melyről még Kinában is fölismerhetik egymást s ez a „bon ton” a beszédmodorban. Első kelléke a finom társalgásnak az — hogy ha valaki észreveszi, hogy az ő gondolatmenete magasan tulszárnyalja azét, a kivel cseveg, a helyett, hogy ő is leszálljon, emelje magához, az ő nívojára a partnerét. Egy csak kissé tehetős hallgató könnyen a magasba ragadtatja magát s csakhamar fölfedezi önmagában a szunnyadó képességeket a

szárnyalásra, melyet csak föl kellett ébreszteni.

A szellemes szellemességeket kelt, mint az igaz szerelem szerelmet ébreszt.

Egy híres parlamenti szónok, aki meg van szokva, hogy önmagát bámulva beszélni hallja, vagy egy olyan asszony, aki hiúságában mindig arra törekszik, hogy direkte, vagy indirekte a tömjénezés felhőjében mutatkozzék, — sohasem lesz képes lebilincselő csevegésre.

Általában a lokálesemények, a helyi újdonságok szokták a szalonok társalgásának fő témáját képezni. A pletykák s az ismerős nevekhez fűződött pikáns kis históriák keltik a legtöbb érdeklődést. Sőt ezek rendszeren a szalonokban születnek is. Az első elbeszélő csak így kezdi: „a mint mondják” . . . „úgy hallottam” s már a másik fejcsóválva felelt reá: „Bizony, bizony, meg lehet”, mire a harmadik a levegőbe dobott s még meg sem érlelt gyanúsító szavakat már úgy beszéli el, mint „bevégzett tény.”

Igy születik gyakran a rágalom minden ok nélkül, így tétetik egy ember becsülete mosolyogva tönkre.

A pletykázó rendszeren kellemetlen, és ha elfoglal is, sohasem mulattat.

Annyi téma van a világon, annyi érdekes kérdés, probléma, melyek csak úgy várják, hogy a gondolkozók megvitassák és társalognak fölük. S ezek

fővárost, hogy a gyűjtést folytassa. A választ Nessi is, a Ház is tudomásul vette.

Az új országház.

Szell Kálmán miniszterelnök az új országház tárgyában beadott interpellációra azt válaszolja, hogy az új országház épülete szép, hiányok vannak, de azokat pótolni fogják. A hírlapírók karzata a kivánalmaknak megfelelő lesz. A választ tudomásul vették.

Magyar sziget a tengeren.

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 11.

A lapokban egy rövidke telegramm jelentette, hogy *Sancta Marina* szigetén az évente szokásos misét nagy díszszel és ünnepiséggel tartották meg a sziget kápolnájában.

Merre van ez a *Sancta Marina*? Minek az emlékezetére tartják ott évenként azt a misét? És mi közünk van nekünk ahhoz, hogy mi történik ezen a szigeten?

Elmondjuk szép sorjában.

Novi mellett a partok mentén hatalmas rózsaszín márványdombok emelkednek a víz színe fölé. Mintha meteor hullott volna le az égből és ott terjeszkedett volna el a hullámkoszorúta tenger közepén. Vagy talán azért esőpöccent oda a novi partok közelébe, hogy legyen a magyar koronának is parányi gyöngyszeme, tengeri szigete?... Ha az osztrák császárnak szigetországai vannak, miért ne lehetne a magyar királynak egy kis parányi tengeri szigeteckéje?

Igen, ez a sziget a legnagyobb magyar tengeri sziget. Alig egy holdnyi területe, mégis a legnagyobb; sem kisebb, sem nagyobb tengeri szigetünk nincs, mint ez; ez a legnagyobb, mert ez a legnagyobb, mert ez az egyetlen tengeri szigetünk.

Ki tudott róla? Még a magyar földrajz alapos ismerői közt is édes kevés van, a ki tudta, hogy a tengeren nekünk szigetünk van. Erdemes hát egyet-mást elmondani erről a kis földarabbról.

A természet bőkezűen gondoskodott a kies fekvésű szigeteckéről. Fölékesítette minden széppel, jóval. Termékeny földjében gabona érik és virágok nyílnak és tavasz idején késő őszig a kis *St. Marina* zöld oázisként emelkedik ki a végtelen tenger közepéből. Ilyen a mi kis szigetünk. Porszem a nagyvilágban, de nekünk magyaroknak mégis érdekes és becses, mert a miénk, a mi egyetlen tengeri szigetünk.

Valamikor nagyon régen, a római császár korában, temetőnek használták. A harezban elhullott hősöket és az e vidéken élt nagyjaikat itt temették el, hogy a morajló tenger, a döngő hullámváros legyen gyönyörködtető tulvilági zenéjük.

Később, a mikor már az idő vasfoga a sírok fölé hengergetett hatalmas kőoszlopokat is megsemmisítette, mikor már a sírkövek legtöbbjét hullámsírba temette, mikor már a szomszédos római várból is csak a roskadozó romok maradtak fenn, — új emberek jöttek, a pogány világ összes poézisével a múlté lett, feltűnt a szent kereszt és vallásos kezek a tenger közepére, a kis szigetre kápolnát építettek.

A kis szigeti kápolna története viszszanyulik Frangepán Leonardo vegliai herceg koráig, a ki korlátlan ura volt a tartománynak. Mint buzgó katolikus, ő építtette a kápolnát és a Frangepánok védszentjének, *Sancta Marina*nak szentelte. Alapítványt is tett és mindmáig évente június elején nagy díszszel és ünnepélyességgel misét mondanak a kis kápolnában.

A sziget is innen nyerte a nevét és máig is hirdeti a Frangepánok híres hitbuzgóságát. *Sancta Marina* szigete ma a novii templom, illetve plébánia tulajdona.

A Frangepánok idejében nagyobb hire volt a kis *Sancta Marina* szigetnek, pedig akkor a magyar koronához nagyobb szigetek is tartoztak; olyan szigeteink is voltak, a melyek virágzó városokkal dicsekedhettek.

Az örök politika a földrajzi fekvésekkel nem tréfálkozik. Tengerpartunkból csak parányi rész maradt. A mi értékes volt belőle, elvesztettük a nélkül, hogy észrevettük volna, vagy mérlegelni tudtuk volna veszteségünk nagyságát.

Elmosta a — tenger, de sziget-országainkból megmaradt a kis — *Sancta Marina*.

Társadalmi bajok.

Debreczen, június 11.

(*Erkölcstelen beszédek és istenkáromlások uton-utfélen.*) Van-e városunknak egyetlen művelt vagy istenfélő lakosa, a ki feiháborodva, undorral ne fordult volna el azoknak a trágár beszédeknek hallatára, melyeket utcáinkon a kis gyermekektől kezdve a felnőttekig uton-utfélen folytatnak? Előljárnak e téren az utcái csavargók neha sajnos — a mesterinasok, a cselédek, napszámosok, a kofák és különösen a fiakkerek és konflisok, kocsisok kocsisai, utóbbiak néha undorító akrobatái mutatványokat és birkózásokat is visznek végbe állomásaikon az utca népének nagy gyönyörűségére, kik közt nem egyszer látjuk élvezni a rend éber őrét is Van-e, a ki megrendszabályozza ezeket a csuf viselkedéseket? Fájdalom — e kérdésre csak nem-mel válaszolhatunk. Ennyire már csakugyan nem terjedhet ki csekély számú rendőrségünk figyelme. Így aztán harapódzik, fokozódik a baj, a rákfene tovább, mindig beljebb és tovább a társadalomnak amgy is beteg testébe. A legutabb istenkáromlást viszik végbe az utcán, az emberek, még józan állapotban is. Hát még ha részegek!? Elképzelni is borzasztó, hogy egy vásár- és ünnepnapon, midőn az istenfélő nép, aggok, tisztesséruak, hajadonok és gyermekek a templomból szép esendesen hazafelé igyekeznek, zsoldárral és imádságos könyvekkel kezükben, szembe jő velük két vagy három megittasult ember és a legéktele-nebb, a legvérlázítóbb és undokabb szitkokkal illetik ugyanazt a legfelségesebb Uristent, a kinek imádságát alig pár pillanattal előbb az anyaszentegyházban hirdette a lelkipásztor az ajtatos és istenfélő híveknek. Ezekért az istenkáromlásokért már nem lehet megse szállítani az állattá aljasult részeket senki fiának, mert könnyen kiteszi magát egy ily meg gondolatlan beavatkozó, hogy bottal adják tudtára, hogy ne avatkozzék a más dolgába. A rendőrökre pedig fájdalom, hiába számítunk, azok örülnek szegények, ha kettes vagy hármával összefogózva, megtudnak gátolni nagyobb vérontásokat és verekedéseket vagy hüvösre tudnak kísélni egy pár botrányesinálót vagy tul elázott részegét. Nem is vádolhatjuk e miatt sem a polgári, sem a rendőri hatóságot, legkevésbé pedig azt a szegény szorongatott egyes rendőrt. Mélyebben fekszenek itt az okok. Egész rendszerünk hibás. Kezdjük az államon, mely a mértéktelen alkoholizmus ijjesztő

érdekessé is tehetnék azt; a beszéd mégis nem a fontos és veszélytelen tárgyakról folyik, de értéktelen és a rágalom miatt veszélyes dolgokról.

Az igazi csevegés a kettősben való „causerie.” S a legbájosabb csevegés az, ha mindketten ugyan azon fokán vannak a szellemi képességnek. Az ilyen csevegés olyan, mintha égő anyag lobogna a levegőben. Mint egy tűzijáték, mely folyton robban és sístereg.

A kérdés és felelet gyors tempóban követi egymást. Az ellenfelek, szellemileg vitatkozik becsülik egymást, de összemérik erejüket, hogy tulszárnyalhas-sák a másikat. Könnyed röpüléssel keresztetik egymást a gondolatok, alig kimondva, úgy, hogy szellemességre ingerelnek.

Hát az elragadó csevegés! Ez a „flirt”, mely szellemes, szikrázó szóharcz-ból áll s mely csak a futólagos rövid óra báját élvezheti. Itt ninesek ríktó színek, csak lány pasztell-hangulat, egy örömtel-jes összhang melynek nines mély gyökere s csak a felületesség színvonalán imbo-bolyog. Koboldok és tündérek, kik egy-mást megértik. Egy vívógyakorlat, a hol nem sebeztek, meg sem sebesülnek s mégis mindketten győztesek maradnak.

A csevegés ne legyen egyéb egy folytonos rögtönzésnél, melyben a meg-ütött téma, az alaphangtól kiindulva, ak-

kordokkal, futamokon keresztül le s föl száguldjon. Gyorsan, újabb és újabb mel-lódiákba csapva át, mint a pillangó röp-köd virágról-virágra; egyik szót kövesse a másik, míg egy harmónikus végakkord-ban egyesüljön, melynek viszhangzó, ked-ves rezgését jótékonyan érezzék!

Minden képnek a hozzáálló keretre van szüksége. Így a csevegésnek is.

Egy napsugaras erdei séta egészen más érzéseket szül, mint a csillagos éj-szakán való járkálás.

A bálterem csevegése egész más-nemű, mint a bizalmas beszélgetése al-konyatkor a kandalló mellett. A hang-u-gulat vezérli a csevegést. A hangulat szellemességet, sőt szépséget kölesönöz neki.

A legjobban cseveghetünk a kan-daló tüze mellett midőn hideg téli estén, a lámpa ernyője alól diszkrét világosság fénye áramlik szét a szobában s a teaka-zán zümmögése kíséri a szeretetreméltó háziasszony csevegését, ki az illatos teát osztja ki. A finom cigaretták illata ösz-szevegyül a virágokéval s az ilyen édes fészekben olyan nyugalom honol, melybe alig h t be a tompán főlhallatszó utca-i zaj, hogy valóságos szuggesztív hang-u-lat ömlik el a levegőben, a kedves, felejt-hetlen csevegés varázsa fogva tart.

4.

mérvü terjedése ellen nemhogy tenne valamit, — sőt ellenkezőleg, azt nyomorult néhány millió haszonért még előmozdítja. Folytatjuk a városon, melynek ellentálló ereje megtörik azon, hogy maga is szeskereskedést folytat. S hibás az egész társadalom, mely eltüri mindezeket. Vétkesek vagyunk mindnyájan, mert összedugott kézzel nézzük, mint pusztul a magyar! — s nem akad közöttünk egy prófétai ihlettségtől áthatott bátor ember, aki felemelné hatalmas szavát és megállásra készítené a lejtőn saját vesztébe rohanó emberiséget!

* * *
Ennyi hír egy fogásra talán elég is az utcáról. — Szerkesztő ur szives engedelmével — folytatom.

Brútasz.

A legnagyobb örömmel fogadjuk a szíves ígéretet. Sőt ha Brútasz urnak követői akadnak és társadalmunk sebeit hasonló tárgyilagossággal igyekeznek gyógyítani és enyhíteni, a legkészségesebben rendelkezésükre bocsájtjuk lapunk hasábjait. *A szerk.*

UJDONSAGOK.

Egy ur asszony tragédiája.

Borzalmas tűzhalál.

Megrázó emberi dokumentum annak a szerencsétlen ur asszonynak a sorsa, a ki tegnapelőtt este nyolcz óraker Nagyváradon, váratlanul megpihent.

Breitner Józsefné, Nagyvárad egyik előkelő és tisztelt polgárának a felesége égési sebeket szenvedett s a rettenetes sebekbe néhány óra múltán belehalt.

Pável utcai lakásukon, a konyhában foglalatoskodott a szörnyen tragikus véget ért ur asszony. Kávépörkölt egy spirituszos gyors forralón. A spiritusz lángja véletlenül a ruhájába kapott. Nem volt a házban senki, csak férje Breitner József, a ki sulyos szembeteg s alig lát. Hitvese sikoltozására a férj megpróbálta a meggyuladt ruhát eloltani, de nem látott és segíteni nem tudott. Mire a segítő kezek megérkeztek, a tragédia már predestinált volt.

Borzalmasan összeégett a szerencsétlen ur asszony. Hiába volt az orvosoknak minden buzgólkodása. Már délután reménytelennek kellett kimondaniok a beteg állapotát. Este nyolcz óra felé jött a beteghez Fráter Imre doktor s ekkor konzultáltak újra az orvosok. Néhány percz múlva kiszendvedt a beteg.

A halotti ágyra a fájdalomtól megbénultan borultak leányai Fehér Dezsóné, Rosenberg Izsné, férje, fia Bárdos Imre dr. és két veje Rosenberg Izsó és Fehér Dezsó a „Nagyvárad Napló“ szerkesztője.

Negyvenhét éves volt a tragikus véget ért ur asszony. Ma délután négy óraker temetik el a halottas háztól Breitner Józsefnét, kinek tragikus vége városzerte nagy részvétet és megdöbbenést keltett.

A gyászborult családot számosan keresték föl részvétük szavával a társa-

dalom jelesei közül is, bizonyosságul a tragikus végetért ur asszonyn mindenki által nagyrabecsült jótékonyágának és szeretetreméltóságának. Mint értesülünk, testületileg vesz részt a végtisztességen a nagyvárad hirlapirógarða is, melynek egyik igen talentumos tagját Fehér Dezsót sujtotta gyászal a megható eset.

* Személyi hír. Puky Gyula, Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja tegnap este Budapestre utazott, hol a közigazgatás egyszerűsítését tárgyaló belügyminiszeri szaktanácskozásokon fog résztvenni.

* Székely-egylet Debreczenben.

Többször megemlékeztünk már lapunkban arról az üdvös mozgalomról, melynek czélja székely testvéreink megmentése s érdekeik megvédésére országos akció megindítása. Debreczen város is lelkesen karolta fel a székelyek ügyét s egy Székely-egylet megalakítása végett előkészítő-bizottságot szerveztek, a mely lelkesen felkarolta az ügyet s a megalakulandó helybeli „Székely-egylet“ június hó 15-én délelőtt tíz óraker Hajdúvármegye tanácsstermben tartandó alakuló közgyűlésére az érdeklődőket meghívja.

* Az angol gazdák — Magyarország mezőgazdaságáról. Fitsch, a Debreczenben járt angol gazdák vezetője beszámolva a magyarországi körutazásról, a következő levelet intézte a legelőkelőbb angol laphoz, a „Times“-hez:

„Sir, — visszatérvén magyarországi utunkról, a kiránduló gazdasági-egyesület megkért engem, hogy a Times hasábjain mondjunk hálás köszönetet azért a vendégszerető fogadtatásért, melyben Magyarországon részünk volt. Ahogy bennünket a földmívelésügyi miniszter, az „Országos Gazdasági-Egyesület“, a vidéki gazdasági egyesületek és magángazdák fogadtak, az meghaladta minden várakozásunkat s mélyes benyomást keltett lelkünkben az a barátság, amelyet a magyarok éreznek az angol nemzet iránt, amelyet mi, angol magánemberek, kik az ő előzékenységüket tapasztaltuk, hálással viszonzunk. Gazdasági szempontból nagyon tulságos és érdekes volt a mi utunk. Az okszerű gazdálkodás, a kitünő ló- és állattenyésztés, a tiszta, egészséges borok és dohányművelés, a mezőgazdasági ipar szervezése, azok a mélyreható rendszabályok és intézkedések, melyeket az állam fogatosít a mezőgazdaság fejlesztésének és javításának szempontjából, továbbá a kitünően kezelt állami ménésbirtokok (a négy közül hármát szemléltünk meg alaposan,) a gazdasági és kertészeti tanintézetek és iskolák jól felszerelt laboratóriumaiakkal, kísérleti állomásaikkal és telepeikkel nagy reményt keltenek bennünk e kitünő mezőgazdasági forrásokban bővelkedő ország jövője iránt s az a benyomásunk, hogy nagyon haszonnal lehetne kereskedelmi összeköttetéseket létesíteni a két ország közt.“

* Műtanrendőri bejárás. A sertés vársrátér és közvágóhidhoz vezető kiterő műtanrendőri bejárása tegnap délelőtt történt meg. Jelen volt a kereskedelemügyi kormány képviselőjében Lovrich

László vasuti és hajózási felügyelő Budapestről, továbbá Tolnay Kornél, az államvasutak helyi üzletvezetője, Komlóssy Arthur főjegyző, Ábrahám László tisztifőügyész, Aczél Géza főmérnök, Nemes Kálmán, Jobbágy János és mások. A bizottság mindent rendben talált s a mint Darányi földmívelésügyi miniszternek állategészségügyi szempontból való hozzájárulása is leérkezik — az új vonal halasztás nélkül, átadatik a forgalomnak.

* A kereskedők adója. A debreczeni Kereskedő Társulat második, férfi-dívat, pipere stb. árusokból álló szakosztálya folytatta tegnap a kereskedelmi akadémia dísztermében az adóarányosítási tárgyalásokat. A kereskedőknel bizony nehezebben megy a munka, mint az iparosoknál ment, de ennek sok mindenféle oka van. Az első és legnagyobb oka az, hogy a kereskedőknel dolog a természeténél fogva is, a konkurencia nagyobb mérvben van kifejlődve és így — ami még természetesebb — az egyes szak-társak nehezebben tudnak beletörődni abba, hogy egymásnak állapítsák meg az adóját. A második és szintén nem kevésbé nagy hiba az, hogy hiányzik az erős vezető kéz, amely rendbe tartsa az annélkül is izgatott kedélyeket. A tegnapi gyűlésen nehezen bár, de végre mégis sikerült az arányosítást elvégezni, már csak azért is, mert az ügy kerék-vágásban van és nem egy könnyen lehet onnan kikökkenteni.

* Kardpárbaj. Harsányi Sándor, lapunk felelős szerkesztője és Popovits Gyula bankhivatalnok között tegnap reggel nyolcz óraker a Péterfia-utcai tornacsarnokban kardpárbaj volt. A páros viaskodásra heves összeszólalkozás adott okot, miből kifolyólag Harsányi Sándor becsületében sértve érezvén magát, Hegedüs Jenő dr. és Lukács Emil dr. segédei által Popovits Gyulát provokáltatta, aki a maga részéről Rásó János és Thiesen Arthurt nevezte meg segédeivel. A segédek kardpárbajban állapotok meg, könnyű olasz kardokkal, teljes elkötéssel, harc-kép-telenségig. A párbajnál, mint orvosok Harsányi részéről Strélinger Győző dr., Popovits részéről pedig Czako Zsigmond dr. szerepeltek. Párbaj után a felek kibékültek.

* Pályázatok a megüresedett tanári állásra. Megirtuk a napokban, hogy Somogyi Pál, tanítóképezdei tanár állásáról lemondott és az így megüresedett állásra pályázatot hirdetett a debreczeni ev. ref. egyház. Mint értesülünk már eddig is három pályázat érkezett be a püspöki hivatalhoz, még pedig: Esztergályos Agoston petrozsényi tanár, Juhász Sándor, szentleányfalvi lelkész és Barsa János h.-nánási gimnáziumi tanár adták be eddig pályázatukat. A pályázat határideje e hó 20-án jár le s így valószínű, hogy akad még quantum satis — pályázó, Somogyi Pál megüresedett állására.

* Az Andaházi Szilágyi-intézet ügye. Tegnap délután öt óraker gyűlés volt a püspöki lakban Kiss Áron püspök elnöklése alatt az Andaházi Szilágyi-intézet dolgában. A múlt havi egyházkerületi közgyűlésen ugyanis némi vádak merültek fel az intézet vezetősége ellen, a

melyek azonban ném bizonyultak olyan kétségbeejtőknek, mint azt annak idején feltűntették. Csiky Lajos, az intézet gondnoka az e czélből kiküldött bizottsággal egyetemben, rendezték tegnap a dolgokat és intézték el az intézet folyó ügyeit, a melyről jelentésben számol be a bizottság az egyházkerületnek.

* **A hortobágyi országos állatvásár.** A hortobágyi országos állatvásár a városi tanács hirdetménye szerint e hó 19. lesz. A Hortobágy e vására állatvásár szokott lenni s erre a közel vidék lakói nagy számban hajtanak fel jószágokat. E vásár alkalmával megélenkül kissé a világhírű nagy pusztá. Laczikonyha, mézeskalács s mindenféle játékszer hirdeti, hogy országos vásár van most a Hortobágyon.

* **A diákkongresszus diszelnöke.** A Budapesten tartandó diákkongresszus diszelnöke régebbi megállapodás szerint a debreczeni jogakadémia igazgatója lesz. A jövő tanév jogakadémiai igazgatója pedig — mint megirtuk — Kérészy Zoltán dr. lett. A *Corda Fratres* debreczeni konzulátusa nevében Fráter Ernő és Boross Lajos keresték fel tegnap Kérészy igazgatót és felkérték a diszelnöki tisztség elfogadására. Kérészy ur szívélyes szavakban köszönte meg a felajánlott tisztséget és megígérte a diákoknak, hogy mindent el fog követni az ügy, de különösen a debreczeni látogatás érdekében. A főiskola falai között különben már nagyban folynak az előkészületek az öt világrész diákjainak fogadtatására. A helyi konzulátus tagjai tisztelegnek a város előkelőségeinél, a vendég diákok részére a vendégszerető pártfogást kikérendő. A megérkezés napja fölött nemsokára fog dönteni Wlassics miniszter.

* **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Szinegh Zoltán nagykallói, Seress István h.-bőszörményi és Pék Károly kunszentmiklósi járásbírói betétszerkesztő szakdíjnyokokat jelenlegi állomásuk helyén telekkönyvi betétszerkesztő inokká nevezte ki. — Szilágyi Lajos végzett joghallgató kolozsvári lakost, a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke díjtalan joggyakorlókká nevezte ki a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe.

* **Uj szakközlöny Debreczenben.** Hézagpótló uj szakközlöny jelenik meg a napokban Debreczenben. mely a magyarországi szállodások, vendéglősök, kávé-sok és pincézerek érdekeit fogja melegen felkarolni. Az uj közlöny „Közérdek” ezimmel havonként kétszer fog megjelenni és szerkesztését derék, népszerű újságíró kollegánk, Loránt (Löw) József vállalta el, ki — mint a Debreczen segédszerkesztője — eddig is sok jelét adta egyes újságírói képességének. A lap szellemi része összeállításában mint főmunkatárs, Hauer Bertalan, az Angol királynő szálló derék tulajdonosa vesz részt. A megjelenő szakközlöny bizonyára mihamar országos elterjedésnek fog örvendeni, mert programjába a magyarosítás eszméjét is felvette s lelkesen fog harcolni az érdekeltek ügyében.

* **Az árvaügyi-bizottság ülése.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi-bizott-

sága ma délután 6 órakor ülést fog tartani Dicsőfi József ev. ref. lelkész elnökle alatt az egyház tanácstermében. Az ülés tárgyát rendkívüli fontos ügyek képezik.

* **Üresedések a városi tisztikarban.** Debreczen város e hó 26-án tartandó közgyűlésén egy számvevőségi és két házipénztári tisztség lesz betöltendő. Az egyik házipénztári tiszt állásra Szathmáry Zoltán hírlapíró társunk, volt lapszerkesztő is pályázik, kit előreláthatólag pártkülömbőség nélkül támogatni is fog a közgyűlés többsége. Hogy megválasztása nyeresége lenne a városi hivatalnokkarnek — arról külön szólni szinte fölösleges.

* **A részegember botránya.** A csöndes Hajó-utczát, melynek éjjeli sötétségét egyetlen lámpafény sem világítja meg, nagy ribillió zaja verte fel tegnap délután, melynek előidézésében egy részeg favágó hősieskedett. Csatlós István, a Hajó-utca 22. szám alatt lakó favágó munkája közben jól beszszelt s hogy hazaért, a kis fiát meg akarta verni, de a felesége nem engedte. E miatt felfortyant a düh a favágóban s törni, rombolni kezdett a háznál mindent. Előbb a fűrészt törte össze, majd baltát ragadott s lakásának összes ablakait beverte. Mikor ezzel készen volt, — a feleségét akarta levágni, de az asszony gyermekeivel együtt elmenekült előle a szomszédba. A nagy veszekedésre sokan gyűltek az utcára s végre a 79-es reudőr is odakerült, aki Csatlóst csendre intette, de az a rendőrré is baltát fogott s az után a szomszédba is átment, hogy feleségét előkerítse. A garázdálkodó favágó a saját ujját is összevagdalta a fűrészel, úgy, hogy vérbeköpuelve kísért a rendőr a bűnügyi osztályhoz, hol kihallgatás után szabadon bocsátották.

* **Nyugdíjbizottsági ülés.** Debreczen város nyugdíjügyi bizottsága tegnap délután négy órakor Komlóssy Arthur főjegyző elnöklésével választmányi ülést tartott, melynek tárgyát folyóügyek képezték.

* **Hangverseny a Nagyerdőn.** Kedvező idő esetén változatos, szép műsorral hangverseny lesz ma a nagyerdei Dobos pavillonban. Rácz Károly, Debreczen országosnevű cigányprimása teljes zenekarával a legujabb és legszebb zenetermeket fogja ezuttal bemutatni. Az élvezetesnek ígérkező hangversenyt melegen ajánljuk közönségünk szíves figyelmébe.

x **Donogán és Somossy** üzletében tanulók felvétetnek.

x **Hömopátia vérgyógyászati.** E helyen már több ízben lett ezen új gyógymódra utalva, mely valóban kiválóan értékes, mondhatni ma a legbiztosabb és legjobb gyógymód. Nincs az a gyógyfürdő, nem létezik az a gyógykezelés, mely oly tökéletes és tartós gyógyulásokat képes volna produkálni, mint ezen egyszerű, kellemes és semmi mulasztással egybekötött új gyógymód. Ezen új gyógymód nagyképzetségű és geniális feltalálója, dr. Kovács J. fővárosi orvos e találmányával soha el nem hervadó babérokat és számtalan szenvedő betegnek örök háliját biztosította magának. Tizennégyévi tapasztalat mutatta, hogy a tavaszi kúra a legszebb sikerrel járnak asthma-, szív-, tüdő-, gyomor- és bél-bajoknál, idegbetegségeknél, különösen neurasthenia, hysteria és makacs bőrbajoknál. —

Olyan betegeknek, kik e felsorolt bajok egyikében szenvednek és máig gyógyulást nem nyertek, őszintén ajánljuk első sorban a vérgyógyászati igénybe venni. Dr. Kovács J., kinek Budapest, V., Váci-körút 19. sz. I. emelet alatt egy e célra szolgáló rendelő intézete van, ott naponta betegeket fogad és meghívóra betegeket látogat a fővárosban és a vidéken. Levélbeli megkeresésre szívesen szolgál felvilágosítással és tanácsal.

x **Örvendetes** jelenség, hogy reklámmal silány árut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tösgyökös magyar gyáros* ajánlom a legujabb francia módszer szerint készített kitűnő **Pármal ibolya szappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrtinomitó s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szelid hatásánál fogva a legérzékenyebb arczbőrűek is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros **Miskolc**zon Főraktár: **Debreczenben Kálnai** Lipót urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom és más mosdó szappanaim 20fillértől felfelé kaphatók.

EGYLETI-ÉLET.

A Polgári-Kör választmányi ülése. A Polgári-Kör tegnap délután 5 órakor választmányi ülést tartott saját helyiségében Komlóssy Arthur elnökle mellett. Az Augusztus 2-dikán — a Nagyerdei vígadóban tartandó táncmulatság programját állapították meg. A rendezőbizottság elnökévé id. Kéki Sándort, alelnökké Oláh Károly tanácsnokot választották meg. Főrendező lett Szabó Kálmán gyógyszerész, főtktár *Kerekgyártó* József, pénztárnok: *Dávid* Mihály, ellenőrök Komlóssy Mihály és Szabó Imre, jegyző *Rács* Gyula. Gazda: *Horkay* Lajos. A rendező bizottságba a választmány és tisztikar minden tagja és még azon kívül többen is felfognak kéretni. — A zenét Rácz Károly jeles cigánybandája szolgáltatja, vendéglős pedig *Németh* András lesz. A nap folyamán végbemenendő *Szabadság-szobor leleplezés*, továbbá a délutáni hazafias ünnepségek kellelőleg elfoglalván a közönség hazafias tevékenységét, úgy gondoljuk ez a fesztelen magyaros polgári mulatság igen szép befejezője lesz az ünnepélyes napnak.

TÁVIRATOK.

Szaktanácskozások a belügyminiszteriumban. Budapest, június 11. (*Saját tudósítónktól.*) A belügyminiszteriumban holnap délután veszi kezdetét a közigazgatási szaktanácskozmány, melyen az érdekelt szakminiszteriumok képviselőim kívül pártkülömbőség nélkül sok képviselő is részt fog venni, továbbá főispánok, alispá-

nok, főszolgabírák és közjegyzők. Az első csoportnak, mely holnap kezdi meg tanácskozásait, feladata lesz a vármegye általános közigazgatási, továbbá községi és körjegyzői, valamint közigazgatási bizottsági ügyvitel egyszerűsítéséről kidolgozott munkálatok megbirálása.

Az osztrák parlament botránya.

Bécs, június 11. A Reichsrath tegnapi ülésének elején *Vetter* gróf elnök, majd utána *Körber* miniszterelnök legmélyebb sajnálatukat fejezve ki, visszautasították Klofác képviselőnek a tegnapi ülés végén, a német császárt mélyen sértő kiféjezéseit, melyek a Reichsrath méltóságát sértik. Ennek kapcsán *Körber* kijelentette, hogy Klofác hozzá intézett interpellációjára megtagadja a választ. Ezután áttértek Klofácznak Ferencz Ferdinánd konopisti kocsisa dolgában történt minapi indítványa tárgyalására. *Körber* hivatalos jelentés alapján ismerteti az esetet, kijelentve, hogy a bírói függetlenség megsértéséről szó sem lehet. Igaz ugyan — ugymond — hogy a főherceg azon bírót, aki a kocsist elítélte, kihallgatásra rendelte s elfogadta. (*nagy zaj a cseh radikálisok és német nemzetiek közt*) de ez nem lehetett hatással a dologra, mert az ítéletet még a fogadás előtt meghozták. Erre a sürgős indítványt nagy többséggel elvetették. *Körber* azon kijelentésére, — hogy megengedhetetlennek tartja az esetet a főherceg elleni izgatásra felhasználni. *Rezek* cseh miniszter beadta lemondását, mert a cseh-párt elhatározta, hogy a vasuti jegyek megadóztatása ellen obstruálni fognak.

Gyáriparosok Széll Kálmánál.

Budapest, június 11. (*Saját tudósítónktól.*) A gyáriparosok országos egyesülete ma délután ötórakor *Chorin* Ferencz vezetésével tisztelgett a miniszterelnöknél, aki *Chorin* üdvözlőbeszédére válaszolva, kijelentette, hogy a magyar ipar védelmét nemcsak kormányzati kötelességnek tartja, hanem azt szíven is viseli.

Vilma királynő részvéte.

Hága, jun. 11. A hivatalos lap a királynőnek egy leiratát közli a melyben köszönetet mond mindazoknak, a kik betegsége napjaiban részvétüket fejezték ki és azt mondja, hogy népe szeretetének ez az újabb jele mélyen meghatotta.

Elitelt gyilkosok.

Nyiregyháza, június 11. (*Saját tudósítónktól.*) A nyiregyházi törvényszék *Barna* Lajos hetest és *Juhász* György kocsist, a kik gazdájukat, *Lang* Zsigmond kisvárdai

birtokost *Wahrmann* René volt jószágigazgatóját márczius 23-án reggel az istállóban agyonverték, éjjel után 2 óráig tartott esküdszéki tárgyalás után szándékos emberölésért 13—13 évi fegyházra ítélte.

Elutasított petíció.

Budapest, június 11. (*Saját tudósítónktól.*) A báró *Solymossy* Lajos borosjenői mandátuma ellen beadott petíciót a Kuria mai ítéletével elutasította.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Falkait elítélték.** Az Amerikába szökött levélhordót, *Falkay* Lászlót hazahozták a 40.000 koronával együtt, a mivel új életet akart ott kezdeni sok nyomorusága után. A szerencsétlen fiótást elítélte a törvényszék három évi fegyházra de nem ez a súlyos büntetése maradt meg. Felebbezése folytán a táblához került póre, a hol figyelembe vették a védője, dr. *Vázsonyi* Vilmos által felsorolt tulnyomó enyhítő körülményt és büntetését egy évi brtönre szállították le. Ma már csak négy hónap választja el *Falkait* a szabadulástól, de időközben egy újabb „nagy büne” nyomára jöttek. A posta azt a vádat emelte ellene, hogy annak idején nemesak a huszezer forintot sikkasztotta el, de megtartott előzőleg egy másik pénzküldeményt is — tíz forintot. Ezért új eljárást indítottak ellene, a melynek során *Falkay* határozottan tagadta ezt a sikkasztást. Az volt a védekezése, hogy a tíz forintos küldeményt tévesen kézbesítette. *Kohn* Adolfnak volt ezimezve a *Kohary*-utezába s valószínűleg egy másik *Kohn* Adolfnak kézbesítette, a ki a *Vácsi*-köruton lakik.

A királyi ügyészség lehetségesnek tartotta, hogy így történt s elejtette a vádat, azzal a megokolással, hogy *Falkay*, a ki beismerte a 40.000 korona el-sikkasztását, a husz koronát is elvállalná ha bűnösnek tudná magát. De a posta, a mely a nagy summát visszakarta, érthetetlen buzgóságot tanusítva, nem nyugodott meg ebben. Felfolyamodott a főügyészséghez s kérte *Falkay*nak vád alá helyezését, mert kétségtelennek tartotta, hogy ebben is ludas. Erre csakugyan újra vád alá helyezték *Falkay* Lászlót s tegnapra tüzték ki ellene a tárgyalást. A bíróság tehát, dr. *Szabó* Géza elnöklésével, feleletre vont. Ezuttal is dr. *Vázsonyi* védte a börtönből előállított vádlottat, a ki megmaradt anéllett, hogy csak téves kézbesítésről lehet szó.

A bíróság kénytelen volt a bűnös-séget megállapítani, de a legkisebb büntetést alkalmazva, *Falkay*t félévi börtönre ítélte.

§ **A két Mezei.** *Mezei* János és *Mezei* István hamiseskü büntette miatt ültek tegnap a vádlottak padján. *Boldizsár* János három lovat adott bérbe még 1898-ban a két Mezeinek. Az egyik ló megdöglött s annak rendje és módja szerint megfizették az árát *Boldizsár*nak. Az egyik után megdöglött a másik, a másik tuán a harmadik, mert hát nagyon sze-

rencsétlen nép az a Mezei. A két testvérnek pénze nem lévén, váltót adott *Boldizsár*nak, de a fizetést elmulasztva a váltóbíró elé került a dolog. Ott a két Mezei megesküdött, hogy nem ők irták a váltót, de mivel az eskü igen kötes volt, hamis eskü miatt kerültek tegnap a debreczeni kir. törvényszék elé. A két Mezei itt is váltig tagadta, hogy ők irták volna alá a váltót, noha az irásszakértők erősen bizonyították. Mivel a bizonyítási eljárás nem volt teljes, az ügyész indványára a törvényszék elhalasztotta az ítéletet.

§ **A hamis váltó.** Hetven év terhének súlyával ült tegnap a vádlottak padján *Daróczy* Andrásné. A töpörödött testü, vén anyóka olyan nagylelkűséget követett el, mely miatt a törvénnyel gyült meg a baja. Ugy történt a dolog, hogy *Bod* Péter, ki az öregasszonynak rokona, *Daróczy* aláírásával egy váltót adott be egyik pénztintézetnél, melyet a lejáratkor nem rendezett. A pénztintézet beperelte a váltót s ekkor *Daróczy* kijelentette, hogy ő a váltót nem irta alá, hanem ezt *Bod* Péter hamisította az ő nevére. A váltóbíró elé került az ügy, hol *Daróczy* esküetett, hogy a kérdéses váltót nem irta alá, *Daróczy* a törvényszék hamis eskü miatt vád alá helyezte s ügyében tegnap tartotta meg a főtárgyalást. A főtárgyaláson meglepő fordulat állott be. Az öreg *Daróczy* né, ki a bíróság előtt esküt tett, hogy a váltót nem ő irta alá, most köpenyeget fordított s egész határozottsággal kijelentette, hogy a váltót ő irta alá. A bíróság hasztalan figyelmeztette, hogy e vallomásával bajba dönti magát, a vénasszony megmaradt állítása mellett. Magára vette a bünt, hogy rokonát megszabadítsa a büntetéstől. A gyenge felfogású vénasszony e nagy-lelkűségét a törvényszék is méltányolta s meggyőződve lévén, hogy a vénasszony nem hamisan esküdött, felmentette őt a vád alul. A reszkető testü, sír felé haljó vénasszony nagy lelki nyugalommal hagyta el a tárgyalási termet s kevésbe mult, hogy kezet nem esőkölt a bíróság összes tagjainak.

§ **Gondatlan anya.** Nagy Mihályné, józsai 21 éves fiatal asszony, *gondatlanságból okozott emberölés* vádjára miatt állott tegnap a debreczeni kir. törvényszék előtt. A mult évben történt, hogy alacsony szűk konyhájába tüzet gyújtva, elment hazulról, otthon hagyva 18 hónapos kis gyermekét. A gyerek — úgy látszik — a tüzhöz ment játszani, ami aztán a szokásos szomorú mesével végződik, t. i., hogy a ruhája tüzet fogott és mielőtt segítségére jött volna valaki: porrá égett az ártatlan kis jószág. Nagy Mihályné ezzel a súlyos váddal szemben nem tudott mivel védekezni. A gyerek a másik szobában volt és nem gondolta, hogy kijön a konyhába. Több tanut hallgatott ki ez ügyben a kir. törvényszék, de ítéletre még nem került a sor.

NYILT-TÉR.

Dr. Török Vilmos, orvos
Hajdu-Szoboszló, Vasut-u., Szabó Mihály-féle házban orvosi működését megkezdte.

CIRKUS VARIETÉ.

35 elsőrangú kül- és belföldi művész és művésznő. — Saját zenekar.

DEBRECZEMEN, a Széchenyi-utca végén fölláított 1500 személyre elegánsan berendezett és vízmentes ponyvával teljesen fedett cirkus, a melyben a n. é. közönség minden kedvezőtlen idő ellen védve van.

MA, Csütörtökön, június hó 12-én nagy megnyitó

Disz-előadás.

Itt még nem látott dustartalmu műsorral.

Uj! **ITT ELŐSZÓR!** Uj!

La Bella Pavey nővérek mint földszinti akrobaták a berlini Apolló színházból.

Óriási tetszés! Felülmulthatatlan!

Mr Ernesto

angol bohóc kitérő idomított kutyacsoportjával grand nevetés.

Miss Anitta

mint kitérő sodrony művésznő, idomított galambjaival.

Non plus-ultra *Miss Róza* Grand Succes a jelenkor legerősebb erdművésznője, kinek szerencséje volt Bukarestben ő felsége a román királynő előtt művészetét többszörösen bemutatni.

Brothers Randow

felülmulthatatlan akrobaták és japáni jongleur.

Grand Succes! **Elsőrangú művészek!**

Renlow család 4 személy.

1 nő, 1 férfi, 1 leányka és egy fiu felülmulthatatlan elegáns zenebohócok fellépte Bécsből a Ronacher-féle nagy orfeumból.

Non plus-ultra! Itt még nem volt látható!

UJDONSÁG. UJDONSÁG.

Itt még nem volt látható.

Mister Banker

felülmulthatatlan kerékpár-művész, Oroszország több arany- és ezüstéremmel kitüntetett díjbajnoka.

Szüneteket **Wollner, Ernesto** és **Mr Alexander** magyar **Dummer August** bohócok töltik ki.

Pénztárnyitás 7 órakor — Kezdeté 8 órakor.

Helyárak: Számozott I-ső hely 1 korona. II-ik hely 80 fillér. III-ik hely 60 fillér. Karzat 30 fillér. Katonák és 10 éven aluli gyermekek: I-ső hely 60 fillér. II-ik hely 50 fillér. III-ik hely 40 fillér. Karzat 20 fillér.

— Vasárnap és ünnep esti előadásnál nincsenek mérsékelt helyárak és a Karzat személyenkint 40 fillér. — Jegyek előre válthatók szívdobozból a főtőzsdében.

Jegyek csak arra a napra érvényesek, melyre váltattak. Kimerítő műsor este a cirkusban kapható.

Nagyszerű közönség! Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy társulatunk a continens minden nagyobb városában a legnagyobb sikert és általános tetszést aratta, reméljük, hogy Debreczenben is abban fog részesülni, mi azáltal áll módunkban, hogy Európa legelőkelőbb kül- és belföldi művész ügynökségekkal van összeköttetésünk. Számos látogatást kérve vagyunk kiváló tisztelettel:

Wollner A., tulajdonos. **Wollner fivérek,** vezérigazgatók.

Holnap és naponta

... **Nagy fényes előadás** ...

Kiadó üzlet helyiség.

Szabolcsmegye 10.000 lakossal bíró nagy községében — hol igen vagyonos nép lakik — a piacztér legszébb helyén levő ház

3 szobás lakás és szép, nagy üzlethelyiség

megfelelő mellékkeliségekkel együtt

folyó évi szeptember 1-től

kezdve hosszabb időre

haszonbérbe adó, esetleg

örök áron is — eladó.

o o Czim a kiadóhivatalban. o o

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

a „kigyóhoz“

DEBRECZEN, Főpiacz.

A városházzal szemben

Ajánlja:

„HARMAT CRÈME“

arczsépitő, és bőrpólo kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvaságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehéríti. Kiváló eredménytel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szeplő, s egyéb bőrtisztítánságnál valamint napégette és szél kifújta arcnál s kéznél.

1 tégely Harmat crème ára: 1 korona. Hozzá való Harmat szappan 1 drb. 70 fillér. Ajánlja továbbá **HARMAT ARCPORÁT** (pouder) mely készítmény az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja az arcbőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármely más hasonló készítménnyel. **Jól tapad, s igen jól fed.**

Kapható: fehér, rózsaszín és crème színben. Próbadozok **HARMATPOUDER** ára: 50 1. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá következő arcporait: **Berlini tettepouder** [3 féle színben] próbadoz 40 fill. nagyobb doboz 1 kor. s 1 kor, 60 fill. **Veloutin pouder** [3 féle színben] próbadoz 60 fill. — Nagyobb doboz 4 korona.

Vászon, kész fehérnemű,

Menyasszonyi kelengye, Szőnyeg, függöny, Butorszövetek

← nagy raktára →

Donogán és

Somossy

Kunz József és Társa
utódai cégével — Kis-templom-bazár.

**KORYTNICZAI
ASVANYVIZ**

Elismert kitűnő gyógyviz

gyomor-, bél-, aranyeres bántalmak, máj-, lép-daganatok, sárgaság, idült székrekedés és epekövek ellen. Kapható Korytniczán, a fürdőigazgatóság által. *Edecskuty L.* Budapesten, *Makoviczky Péternél* Rózsahegyén, valamint minden gyógyszerháznál.

Szezon megnyitás május 15-én.

Pensió: Lakás, ellátás, kiszolgálás, gyógy és zeneilleték előidéyben május 15-től július 1-éig és augusztus 15-től szept. végéig naponta 1 személy 6 kor. 20 fill., 3 személy 15 kor. Főidéyben 1 személy 8 kor. 60 fill. 2 személy 15 kor. 3 személy 20 kor. Felvilágosítással szolgál a fürdőorvos Dr. Ormay József, kir. tanácsos, úgy szintén a fürdőigazgatóság Korytniczán.

„**DURABEL**“

zöld fedéllemez, tartósságra és célszerűsége nézve felülmulthatatlan.

Carbolineum, Kátrány, Kocsikenőcs, elszigetelő lemez, aszfalt és kőfedéllemez:

John-féle szab.

Kéménytoldok, Kémény-ajtócskák, légmentes zárral, padlás-ablakok kovácsolt vasból kapható

LUKÁCS VILMOS-nál DEBRECZEN, Hatvan-utca 5.

Melocó Péter beton és cement-áru gyárának képviselője.

Nemes rózsafák
a legmegbízhatóbb kitűnő fajokban
kaphatók igen jutányos áron

Farkas és Harabula
műkertészek
rózsa és növény telepén

kertész telep Mike-Péresi ut men-
tén virág esernyők fő piacz nagy
tőzsde mellett.

Nagy készlet
tavaszi kiültetésre minden féle
disz és virító növényekből.

== Készít ==

**Csokrokat,
Kos orukat,
Virág-kosarakat, és
mindenféle virág munkákat**
a legfinomabb izléssel legújabb
divat szerint
rendkívül jutányos áron.

Élő vágott virágokból állandó
nagy raktár. Vidéki rendelések
gyorsan és pontosan teljesíttetnek.
Kertek és virág ágyak készi-
tése szolid árak mellett teljesít-
tetik.

TRENCSEN-TEPLITZ

kénesfürdő Felső-Magyarországon.

↳ Kárpátok gyöngye. ↳

Tepla-Trencsén-Teplitz állomástól 20 percznyi
távolságra. Magyarország legerősebb kénesfürdői
37-42 fok C. természetes melegforrásokkal.

Eredeti iszap

köszvény, csusz, bénulás, neuralgia, ischias
stb. ellen.

Tükörfürdők, külön hölgyek és külön urak
részére. Kényelmesen és diszisen berendezett
medenczefürdők, hidegvíz gyógyítás, magas
hegyi forrásvízzel, message gyógyítás electro-
mossággal, gyógyító torna, savó- és terrain-
kúra. Az egészségre és az ember kényelmére
való tekintetből minden követelményeknek meg-
felel. Olesó lakások, köztük Teplitz-szálló, Garni
forrás-udvar, kastély a Sinaház és a Három-
szív-ház, melyek különösen ajánlhatók. Jó és
olesó ellátás a „Teplitz” gyógy-szállodában,
az „Ausztriában” az elefánt szállodában az ort-
hodox-izraliták számára és más vendéglőben.
Májustól—szeptemberig a teljes ellátás 6 ko-
ronáért. Ellátás nélkül 3 korona: fürdő (ruhá-
val), szoba (fűtéssel), Naponta hangversenyek,
színház és más egyéb mulatságok. Szélmén-
tes hely. Pormentes levegő. Hatzernél több
vendég. Társas-kocsi és kettősfogat min-
den vonatról. A fürdő egész éven át
nyitva. A tulajdonképeni fürdő-évad azonban
május 1-től szeptember végéig tart. Ké-
pes prospektusokat ingyen küld szét a fürdő-
igazgatóság.

Divatos

női mosó ruha szövetek:

BATISTOK, ZEPHIREK,

ÁTTÖRT KELMÉK . . .

SZINES

ANGOLVÁSZNAK

COSMANOSI

SZINTARTÓ INDISCH-

FOULARD, SAVANNAH,

CHINÉ CSIKOS ÉS

KOCZKÁS VÁSZNAK

Métere 27 kr.

és 32 krajczár.

SZERB ÉS CSALÁNY-

VÁSZNAK

15 krajczártól

22 krajczárig.

TURISTA INGEK

nagyválasztékban

SZABÓ LAJOS FIAI czégnél

Debreczen, Rózsatér.

Huzás folyó hó 12-én d. u. 6 ó.

Főnyeremény legkedvezőbb
esetben 260.000 korona. =

Sorsjegy ára 4 korona.

Ezen államsorsjegyek

f. hó 12. délután 4 óráig kaphatók

a

DEBRECZENI IPAR- ÉS KÉZMŰIPARI BANKBAN

Iparbank-udvar.

Piacz-utcza 58.